

V DELAVNICO SEM TVOJO ZRL

Milada Kalezić

sng

DRAMA

V DELAVNICO SEM TVOJO ZRL

MILADA
KALEZIĆ

Urednica Mojca Kirbiš
DRAMA SNG MARIBOR

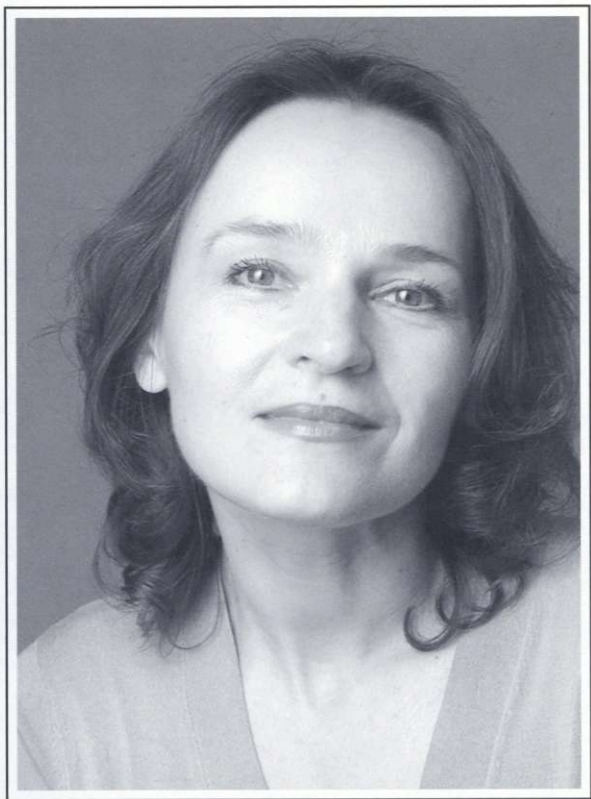

foto Boris Farič

I.

Vas Rova v Črni gori je kraj, kjer se 1. februarja 1954 staršema črnogorskega rodu rodi Milada Kalezić. Njena družina se zaradi očetovega službovanja kot oficirja jugoslovanske armade veliko seli. Nazadnje se ustalijo v Mariboru, kjer Milada konča osnovno šolo. Obilica nepopisne energije jo sili v gibanje, ples, domišljijjski svet pa v branje, tako da se na koncu pod vplivom javnega priznanja svoje gimnazijske profesorice, pisateljice Nade Gaborovič, ko enkrat pred razredom na glas prebere odlomek iz Diderotovega *Rameaujevega nečaka*, tiho navduši za študij dramske igre. Svoje navdušenje za igro odslej težko skriva in niti negodovanja družine ji ne skalijo poguma. V tretjem letniku gimnazije začne sodelovati pri amaterskem gledališču Slava Klavora v Mariboru, kjer z Vladom Novakom in Petrom Boštjančičem igrajo v Brechtovi *Beraški operi* v režiji Janeza Karlina. Z veliko hvaležnostjo se Milada spominja takratnega igralskega mentorja Jožeta Zupana, ki ji pomaga pri pripravah na sprejemni izpit za AGRFT, kamor se odpravi skupaj s svojim bodočim možem Petrom Boštjančičem.

Akademija, izpolnjena želja, prinese nove preizkušnje. Sama to obdobje imenuje tudi kot eno izmed težjih v življenju. Nadobudna igralka, ki bi rada v praksi preizkušala svoje znanje, se znajde pred prepovedmi profesorjev, ki igralcem v času študija »dobronamerno« onemogočajo igranje in kaljenje zunaj Akademije. Tudi po uspešno prestani avdiciji za predstavo *Vanjušini otroci* pri ruskem režiserju Gončarovu ji ne uspe pridobiti dovoljenja in se mora za vlogo obrisati pod nosom. Kljub temu se poleg kolegov iz svojih študij-

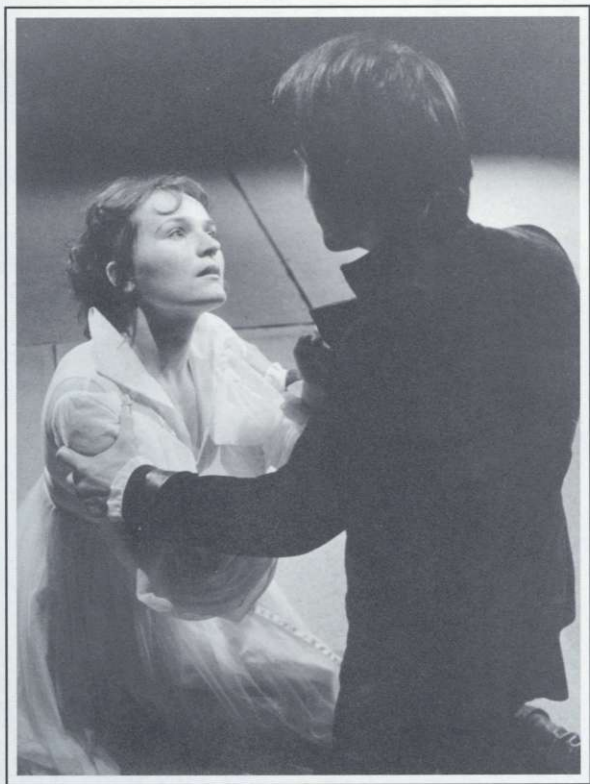
skih let Petra Boštjančiča, Mire Lampe, Marjana Trobca in Olge Kacjan rada spominja tudi mentorja in pedagoga Rudija Kosmača ter Igorja Pretnarja, ki jo ob zaključku študija pospremi z napotkom: »Zmeraj boš dobra kot interpretka ekstremnih situacij.«

Pri triindvajsetih odra žejna igralka dobi vlogo Betty Paris v Millerjevih *Salemskih čarovnicah* v režiji Francija Križaja, kjer potrdi svojo poklicanost za upodobitev divjih, ekstremnih in energičnih likov. Nastani se torej v SLG Celje. Tudi sama pravi, da se počuti v primerjavi z Akademijo kot na počitnicah, uživa v delu in kar prekipeva od energije. Že v naslednji sezoni dobi vlogo, ki se je vsi spominjajo še danes. V Šeligovi *Čarovnici iz Zgornje Davče*, ki jo režira Dušan Jovanović, nepozabno upodobi Darinko. »To sem bila takrat jaz; dekle, ki pleše divje poganske plesne, ima panteistični pristop do življenja in ji ples in erotika pomenita prehod v trans, kjer je možen stik z nadnaravnim,« se spominja z blagim in prizanesljivim nasmehom na ustnicah, »danes sem čisto drugačna.« S predstavo veliko gostujejo na najpomembnejših festivalskih odrih po Jugoslaviji in vloga ji med drugimi nagradami prinese zlati lovorjev venec v Sarajevu ter nagrado Boršnikovega srečanja za mlado igralko. Nadvse spodbuden začetek mlade triindvajsetletnice se zaokroži še z vlogo Meri v *To so gadi*, ki je z 200.000 gledalci postal eden najbolj gledanih slovenskih filmov vseh časov. Njen »Jok, brate, odpade«, ki ji med snemanjem bojda ni šel rad iz ust, še vedno odmeva v ušesih slovenskih gledalcev različnih generacij.

foto Božo Berk
R. Šeligo Čarovnica iz Zgornje Davče, 1977

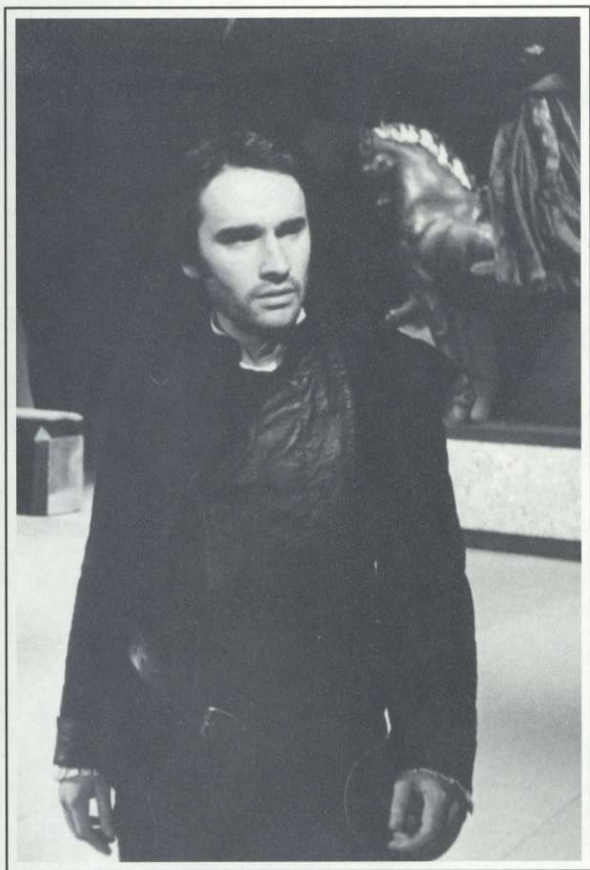
Desetletje, ki sledi, je Milado precej zaznamovalo v privatnem in manj v profesionalnem življenju, sama mu pravi »učna leta«. Poročila se je z igralskim kolegom Petrom Boštjančičem in rodila hčerko Ivano. Če so ji kritiki na začetku ustvarjalnega obdobja »očitali« močno telesno ekspresivnost na račun »besedne«, se v toku desetih let skozi manjše in večje vloge prelevi v prekaljeno igralko. V vlogah Laure v *Stekleni menažeriji* Tennesseeja Williamsa v režiji Marjana Bevka ter Zajčevi *Medeji*, ki jo režira Franci Križaj, se začne spet prebujati njena »surova igralska energija s kančkom norosti«. Jasna prelomnica na njeni igralski poti je upodobitev Helene Alvingove v Ibsenovih *Strahovih*, ki jih v letu 1994 režira Dušan Mlakar, ter dve leti kasneje markize Merteuil v Müllerjevi *Eksploziji spomina* in Katarine v Shakespearovi *Ukročeni trmoglavki*. Do takrat, pravi, se je nekako že sprijaznila s tem, da se ji »čudež« na odru ne bo nikoli zgodil. Pa se je. Leta 1998 dobi za upodobitev markize Merteuil in Katarine nagrado Prešernovega sklada. Na obe predstavi jo vežejo močni spomini. Markiza je eden izmed najbolj negativnih likov v evropski literaturi, in Milada ni bila prepričana, ali bo lahko kos prepričljivi upodobitvi. Kot Katarino jo je lahko ukrotil le dober soigralec in srečo je imela, da ji je nasproti stal Mario Šelih. Poleg režiserjev, Eduarda Milerja in Janusza Kice, ki sta podpisala ti dve predstavi, so zanj vedno soigralci tisti, ki so »krivi« za njen uspeh. Ti so bili zmeraj čudoviti, pravi. Sledile so še štiri sezone imenitnih vlog v Celju ter gostovanje v Mariboru, kjer za vlogo Elizabeth Proctor, ponovno v Millerjevem *Lovu na čarovnice* v režiji Zvoneta Šedlbauerja, dobi Boršnikovo nagrado.

Kot Ofelija
ob Petru
Boštjančiču

foto Božo Berk
W. Shakespeare *Hamlet*, 1981

V sezoni 2002/2003 se odzove povabilu Sama M. Strelca in se zaposli v SNG Maribor. Vrne se domov. V njegovi režiji sodeluje v Silverjevih *Debeluhih v krilcih* in za upodobitev Phyllis Hogan prejme na Reki nagrado Veljko Maričić za glavno žensko vlogo. Večkrat sodeluje tudi kot pedagoginja na gledaliških seminarjih za mlade. V sezoni 2005/2006 v mariborskem gledališču nastopa v vlogi Velike mami v *Mački na vroči pločevinasti strehi* Tennesseeja Williama v režiji Dušana Jovanovića ter se pripravlja za upodobitev že petega lika iz palete Shakespearovih, Gertrude. *Stroj HAMLET* v režiji Sama M. Strelca jo kliče na oder, da upodobi eno izmed najzagonetnejših dramskih oseb v zgodovini gledališča.

Peter
Boštjančič kot
Hamlet

foto Božo Berk

Z Ljerko
Belak

foto Bažo Berk
W. Kesselman *Sestri*, 1982

Z
Bogomirjem
Verasom

foto Božo Berk

T. Williams *Steklena menažrija*, 1988

»Milada Kalezićeva je zlasti v drugem delu ustvarila živo, prepričljivo in nežno dekliško bitje, ki je kot kak enodnevni metulj za hip zaživel svoje človeško bivanje in bistvo, z diskretnostjo, z zadržanostjo je obarvala lik pred sentimentalnostnim efektom v tej melodrami ...«

Veno Taufer, *Naši razgledi*, 8. 4. 1988

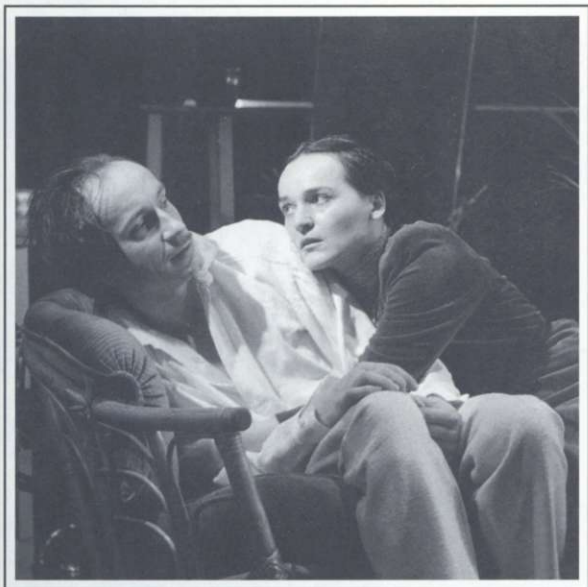

Kot Medeja

foto Bažo Berk
Dane Zajc Medeja, 1988

»Predstava je občinstvo prevzela, sledilo je nadvse pozorno besedilu in igralske kreacije so nemalokrat gledalce pritegnile, celo v aplavz pri odprti sceni. Zaslužili sta ga Medeja Milade Kalezičeve in Glauka Vesne Jevnikarjeve ob ostrem, na eni strani do kraja in za vse odločnim bojem ogoljufane ljubezni in na drugi zaupljivim, predanim, pa tudi v svoj svet prostodušno, sebično oslepljenim erotičnim zmagoslavjem. Medejin poraz doživi višek v monologu Kalezičeve, v ubito zgroženi pripovedi ...«

Veno Taufer, Naši razgledi, 13. 1. 1989

Kot Helene
Alvingova s
Tomažem
Gubenškom

foto Bažo Berk
H. Ibsen *Strahovi*, 1994

»In kakor so moške vloge mogočne, sta ženski še mogočnejši. Milada Kalezić z mimiko Glenn Close in ponosno držo stare baronske Hepburnove je zdaj koketno razdrhtevala pastorja, zdaj spet ustopljenja kot ravna smreka v svoji gosti prezenci negiba igrala zgolj z vršički svojo Helene, nepopustljiva, pa čeprav do agonije ali blaznosti.«

M. Č., *Dialogi*, junij 1994

II.

Prvič se srečava tik pred premiero *Mačke na vroči pločevinasti strehi*. Še zadnje vaje v kostumih. Milada hiti v garderobo, me brez pomisleka povabi zraven in se spretno in hitro preobleče v modro oblekico z belimi pikami, še preden prispe garderoberka. Pred ogledalom jo malce privzdigne in se zavrti na levo in desno ter prešerno nasmeji: »Noge pa imam še lepe. Las ne. Noge pa, a ne?« Odhitiva k maskerki, ki ji nadene lasuljo. Njene poteze postanejo ostrejše, tudi sama se malce namršči v ogledalo in izostri pogled. Nato zamišljeno prikima: »Zdaj je že bolje.« Kasneje mi razloži: »To nisem jaz, ta ženska. V teatru večkrat nosim lasulje in si tako pomagam, da se lažje vživim ... Ker to res nisem jaz.« Potem odhitiva na oder. Po poti mi razloži tudi, da se za oder nikoli ne pudra: »Teatru sem vedno zamerila to 'maskiranje'. Kdo mi bo pa verjel, če sem kot maska? Če smo na ameriškem jugu, se moram tudi svetiti od potu.« Po vaji se usedevala. Kmalu po premieri se bo začela ukvarjati z Gertrudo. Že kaj razmišlja o njej? Zamisli se in namršči: »Ne, tudi ona ni jaz, ne vem še, kako se bom lotila tega. To je velik tekst, težek tekst. Čakam na koncept, odvisno od režiserja.« Pa vendar veliko in z navdušenjem govori. Ima se za »pravo kmečko dekle«, saj je kot otrok vsake počitnice preživela v Črni gori in pasla ovce. Pove, da je pravoslavka, globoko verna in da je v veri našla zatočišče, ki ga je čustveno naporen poklic vseskozi zahteval. V današnjem času in umetnosti pogreša svetost: »Zame opredeljuje vsak čas odnos do svetega. Umetnost je v funkciji sakralnega in je vedno bila del nekega obreda.« Teatru zameri, da v zadnjem času slika predvsem katas-

trofično podobo sveta. Lik gejevske matere, ki ga v zadnjem času toliko preigrava, jo izčrpava, zato nujno potrebuje vero kot streznitev in postavitev v resnični svet. Zdi se, kot da govori proti vsaki tragediji, ki je bila kdaj napisana za oder, hkrati pa jih poskuša, tako razgledana in izkušena, kot je, razumeti in poiskati v njih prvine svojega vrednostnega sistema. »Točno si ga predstavljam, moj tekst. Svež. Lep. Ampak ga ni od nikoder.« S skrivnostnim in radostnim nasmeškom na obrazu omeni še svojo Ivano. Hčerka, ki je zdaj že odrasla, ni šla po stopinjah obeh staršev, pa vendar sta z materjo ostali v tesni navezi.

Na vajah je večinoma zamišljena in včasih odsotna, Gertrudine besede prihajajo počasi in z velikim spoštovanjem in občutkom za avtorja. Včasih protestira in hoče odpreti kakšen verz. V *Hamletu* je igrala že na začetku svoje kariere, takrat kot Ofelija ob svojem tudi privatnem Hamletu, Petru Boštjančiču, in verzi prihajajo iz spomina na plan. Ampak to niso edini Shakespearovi verzi, tudi nekatere iz njegovih sonetov brezhibno citira. Pri interpretaciji trdno zagovarja metafizično globino Shakespearove igre, ki se ji ponudi s pojavom duha Hamletovega očeta. Shakespeare je imel občutek za sveto in nadnaravno, pravi, naš čas tega nima, zato nam je tako težko sprejeti tega duha. Tako kot išče v *Hamletu* duhovne višave, najde v Gertrudi nežne, ženske in materinske globine: »Gertruda ima Hamleta blazno rada. Ampak Gertruda je tudi ženska in tukaj nastopi problem. Pravico ima, da ji je Klavdij všeč, ob njem se je prerodila; umor svojega moža je verjetno slutila, ampak tega noče videti. Zato na koncu tudi izpije strup, naredi samomor.« Besede so izrečar s tako

Z Davorjem
Hergo

foto Damjan Švarc
S. Mrožek *Na odprtem morju*, 1994

žensko strastjo in prepričljivostjo, da obnemimo in enoglasno sprejmemo njen zaključek: »Ne, ona nikakor ni hladnokrvna spletkarka.« Odslej postajajo njene besede še mehkejše, glas še bolj žameten. »Vendar se bo največja kvaliteta igre v vsakem primeru zgodila mimo nas. Te atmosfere, tega gostega zraka se ne da doseči z razumom, z ratiem. To bo lahko samo čudež.« »Milada bo čudovita,« si na koncu vaje oddahne še Samo. Milada je spet našla svojo nišo, svoj manevrski prostor, kjer lahko oživlja svoja občutja. Kar je nevarno in včasih neprijetno početje, lahko bi stopila čez rob: »Nevarno je nagibati se vase,« citira francoske nadrealiste. O tem nerada govori. Pa vendar ostaja profesionalka, ko naslednji dan pri kavi samozavestno zagotavlja: »Igralci smo egocentriki, mislimo, da smo v svoji glavi svobodni in lahko počnemo, kar hočemo; ampak danes vem, da to ni mogoče.«

»To vstopanje v lik, iskanje smernic, vživljanje na začetku mi je težko. O vseh svojih najpomembnejših vlogah sem bila na začetku prepričana, da niso zame in sem se jih lotila skeptično in s strahom.« O igralcih pravi, da ne vedo vedno, kaj je za njih najbolje. Sama je bila vedno najboljša v vlogah, ki si jih ni želela. Zadnjo tretjino svoje vloge, pravi, izpili v ponovitvah. Šele ko je blišč premiere in prvih predstav, ki jih ocenjujejo kritiki, mimo, se začne tisto pravo. »Takrat si vsi oddahnemo in odpirati se začnejo nove dimenzije lika, na katere v nastajanju predstave nisem imela časa polagati pozornosti. Izjemno uživam v ponovitvah.« Najbolj se ji je v celi igralski karieri obrestovalo prav dejstvo, da je vsako predstavo vzela popolnoma zares. »Še v *Jadrano Krtu*, kjer sem se ob pogledu v ogledalo zgražala nad

Z Igorjem
Sancinom

foto Damjan Švarc
E. Labiche *Florentinski slamnik*, 1996

samo sabo, ker so me zares nemogoče oblekli,« pripoveduje v divjem smehu, ko skuša ponazoriti turban, ki ga je nosila na glavi, »sem, ko sem videla čakajoče otroke v parterju, sklenila dati vse od sebe.«

To vse je Milada, pa vendar še veliko več. Velikodušna gostiteljica in ljubiteljica klepetov, dinamična sogovornica, kuharica, ki se svojega teksta ne uči več ob kuhanju, »ker lahko postane hrana neokusna«, medtem pa obratno nikoli ne škodi, če med vajami kdaj prepíše kakšen recept. Hvaležna igralka, ki ob končnem priklonu in vidni ganjenosti ob aplavzu zmeraj pokaže svojo predanost občinstvu. In čeprav rada prebere številne na papir ovekovečene hvale kritikov na svoj račun, jih v pričujoči knjižici ne želi pretirano »razstavljati«, ker »so jih tisti, ki jih to zanima, tako ali tako že imeli priložnost prebrati.«

Za njenim nenavadno lepim magnetičnim glasom, iskrivimi očmi, milim in kljubovalno ponosnim izrazom na obrazu se skriva neverjeten vrelec življenjske energije, ki sega od najglobljih človeških strasti pa do duhovnih višav. Celotna paleta ženskih občutij, ki jih zna potem tako učinkovito prenesti na oder. Ni je mogoče zajeti ne v življenjepis, ne v vprašanja za intervju. Je šolski primer nečesa neoprijemljivega in globoko energičnega, nečesa zelo intenzivno človeškega. Mogoče je kot taka res pravšnja za na oder.

Z Janezom
Bermežem

foto Damjan Švarc
H. Müller *Eksplzija spomina*, 1997

Kot markiza
Merteuil v
Eksploziji
spomina

foto Damjan Švarc

Z Mariom
Šelihom

foto Damjan Švarc
W. Shakespeare *Ukročena trmoglavka*, 1997

»Milada Kalezić se je po zelo zapaženem začetku z vlogo Darinke v Šeligovi Čarovnici iz Zgornje Davče povzpela med nosilce repertoarja v celjskem gledališču. Posebni kov temperamenta, ki je v navidez prvinskih izbruhih enako prepričljiv kot v mrzlo racionalnih diskurzih ali v pretanjeno erotičnem spogledovanju, ji omogoča zelo širok igralski razpon, pri čemer se tako klasičnih kot sodobnih dramskih in komedijskih likov loteva z enako visoko profesionalnostjo, disciplinirano in studiozno. Kot markiza Merteuil in nato kot vikont Valmont v Heinerja Müllerja Eksplozija spomina, povzeti po Lacosovih Nevarnih razmerjih, je v statično zasnovani predstavi z izjemno glasovno in gibno bravuro upodobila ženski in moški pol perfidno spletkarske aristokratske družbe. Kot Katarina v Shakespearovi Ukročeni trmoglavki pa je z očarljivo lahkotnostjo preigrala vse facete 'večno ženskega', od trmastega upiranja do ljubeče predanosti, in vlogo sklenila z antologijsko izvedenim končnim monologom.«

Komisija za scensko umetnost Prešernovega sklada, 1998

Kot Katarina
v *Ukročeni*
trmoglavki

foto Damjan Švarc

III.

Kako se spet počutite v Mariboru? Tukaj ste hodili v osnovno šolo in gimnazijo, dokler se niste odpravili študirat v Ljubljano, po študiju pa ste postali igralka SLG Celje. Od leta 2002 ste zaposleni v mariborskem gledališču. Maribor ste skozi vso svojo igralsko pot imenovali »moje mesto«. Kako je spet nazaj?

Super, skratka počutim se kot doma. Vrnila sem se domov. Čeprav je res, da sem v Celju preživela toliko časa, da bom tudi tam vedno doma. Nimam občutka, da sem šla iz Celja. Tam imam še vedno ogromno prijateljev, ampak Maribor je bil vedno moj dom. Tudi takrat ko sem bila v Celju, sem vedno prihajala sem. Tako da sem vedno govorila, da sem »štajerska igralka«. Nisem se mogla odločiti, ali sem celjska ali mariborska. (smeh, op. p.)

V intonaciji vašega govora tega ni mogoče zgrešiti in se tako simpatično združi z barvo vašega glasu, da vam tega verjetno nihče nikoli ni poskusil »očitati« ...

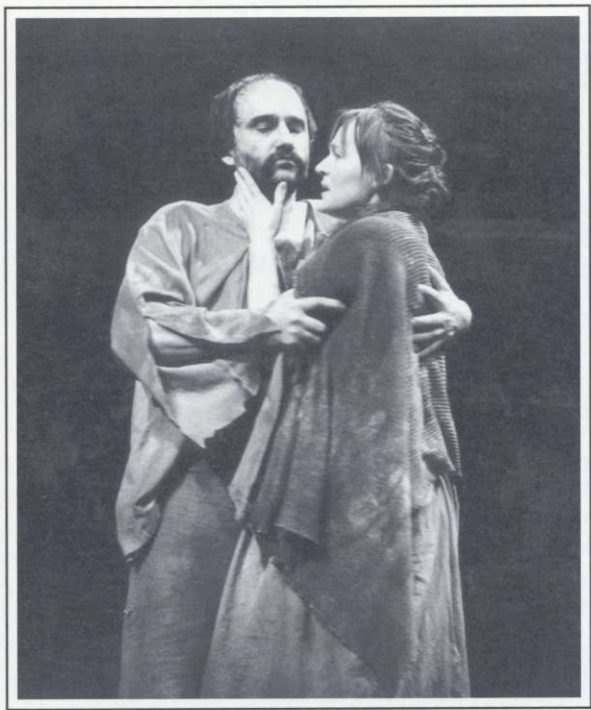
Tega sploh ne morem skriti. Z jeziki sem imela vedno težave, ker doma govorimo nek arhaičen črnogorski dialekt. To je res jezik, ki ga ni nikjer, starinski, s kmetov, ki ima izrazito robato melodijo. K temu se je pridružil še grob štajerski dialekt, ki sem se ga najprej naučila kot otrok. Tako imam dvojni pečat. Ko sem prišla na Akademijo, so mi rekli, da se bom morala naučiti slovensko in ker nisem razumela, kaj to je, so rekli: »Štajersk' ni slovensk'«. S tem sem imela nekaj let kar težave. V privatnem življenju se ta obarvanost sliši, na odru pa jasno, da ne.

Ko govorite, na odru in privatno, se razkrije neko neznano polje, nenavadno zadovoljstvo in sladost-trastje nad besedami, ki jih izrekate, kar je dobršen vzrok vaše karizmatičnosti. Ampak to je verjetno lastno vsakemu izkušenemu igralcu. Jezik je eden izmed njegovih konstitutivnih orodij in del njega, a ne?

Danes lahko rečem, da sem tako globoko doma v slovenščini, kot ne bom nikdar v nobenem jeziku, tudi v svojem maternem srbskem ne. Ta jezik je pravi in najlepši in jaz sem v njem dokončno doma. Odrska slovenščina, ta toliko spljuvani jezik je moj jezik. Mogoče tudi zaradi tega, ker sem imela probleme že od doma in kasneje na Akademiji in sem morala zaradi tega verjetno veliko bolj delati na njem. Kar koli sem takrat povedala, ni bilo nikomur všeč. Zdaj pa sem ga ujela, zdaj ga imam. To odrsko slovenščino, ki ji očitajo, da je tako nenaravna in ne vem kaj še vse. Tudi na seminarjih, ko delam z otroki, vedno poudarjam to. Otrokom recimo pride na misel, da bi igrali v angleščini, ker se »I love you« sliši bolj »normalno« kot »Ljubim te«. Vzgajati jih poskušam, kako je to lep jezik, le da nima na prvo žogo tiste všečne melodije kot na primer italijanščina. Vprašanje jezika je res globoko igralčevo vprašanje.

Za vami je že približno 80 vlog. Igralstvo ste v vseh teh letih sprejeli kot službo, vsakdanje delo, poklic. Zaradi česa bi danes še vedno hoteli postati ali ostati igralka?

Mislim, da je to preveč iracionalno. Nekateri stvari ozavestiš, vsega pa ne moreš. Ne vem, kakšna kombinacija je bila to. Ampak zdaj, ko tako premišljujem, mislim, da sem odigrala že vse. Vse like, kar jih poznam iz literature. Nimam neizpoljenih želja. Ostanejo le še

S Petrom
Boštjančičem

foto Tone Stojko
A. Miller *Lov na čarovnice*, 1997

preigravanja, variante teh likov. Vedno pravim, da sem odigrala vse tri ženske, ki najbolj ljubijo, vsaka na svoj način: Medejo, ki je ubijala zaradi ljubezni, Ofelijo, ki znori zaradi ljubezni, in Elviro, ki zapusti samostan, se pravi, prekine zaobljubo Bogu, zaradi ljubezni. In pa seveda še Amalijo v Schillerjevih *Razbojnikih*, ki umre zaradi ljubezni. Štiri torej. (smeh op. p.) Več ni možno. Mislim, da žensko, vsaj mene, definira odnos z moškim. In tega sem se toliko naigrala ...

S Čarovnico iz Zgornje Davče ste takrat še zelo mladi gostovali po celi Jugoslaviji in se udeležili celo 12. Beograjskega internacionalnega gledališkega festivala, kjer ste nastopali na odru, na katerem so bile igrane predstave režijskih legend, kot so Benno Besson, Peter Stein in Matthias Langhof, ki je uprizoril Bitko Heinerja Müllerja. To je bila za takratne in današnje čase zagotovo bogata izkušnja.

Na BITEF-u je bilo res vse: od Grotowskega do Ljubimovega *Hamleta*. Takrat je bilo v Jugoslaviji res svetovno gledališče: Peter Brook, Peter Stein, Jurij Ljubimov, Ingmar Bergman. Heiner Müller se je tam počutil kot doma, kar naprej so ga gostili.

Ste si tudi kasneje želeli kakšnih »prestopov« na druge odre?

Že kot mlada igralka sem vse to doživela in potem je vse to šlo počasi v nič. Vendar mogoče ravno zato nisem mogla nikoli imeti občutka, da je Celje neka provinca, vedno se mi je zdelo, da prilike niso ugodne. Zdaj, ko sem brala celjski zbornik, mi je bilo zelo hudo, ko sem včasih zasledila izjave, da je bilo vzdušje zatohlo. Saj je bilo, ampak moramo vedeti, da je ta isti zatohli prostor v nekih ugodnih okoliščinah omogočil vrhunske

Z Barbaro
Vidovič

foto Damjan Švarc
D. Potočnjak *Alisa, Alica*, 2000

gledališke dogodke. Zelo važno je, kdo vodi teater, in jaz sem imela srečo. V službo me je sprejel Igor Lampret, ki ima seveda tisto pravo, visoko teatrsko estetiko, visoke standarde. Dal mi je vlogo Darinke v *Čarovnici*, ko me je videl plesati v mali vlogi Betty Parisove v *Salemskih čarovnicah*. V trenutku, ko me je videl, je vedel, da naslednje leto dobim vlogo Darinke. Potem pa sem morala čakati kar 20 let na naslednjega umetniškega vodjo, Primoža Beblerja, ki je potem spet dvignil teater na najvišji možni nivo, ki se je seveda obrestoval tudi meni: v *Ukročeni trmoglavki* in *Eksplziji spomina*. Veliko je odvisno od tega, nekaj pa tudi od sreče.

Pravite pa, da imate glede nečesa zares čisto vest: nikoli niste nobene vloge vzeli zlahka, tudi kadar se je situacija zdela »brezupna« ...

Na koncu so vsa gledališča enaka. V Celju sem recimo 15 sezon igrala v popolnoma neodmevnih predstavah. Ampak v življenju je vedno tako, da se v nekem trenutku ne moreš zavedati pomena tega, kar se v resnici dogaja. In če sebe celega vložiš v to, kar počneš, se ti bo to obrestovalo. Če pa recimo odtegneš svojo udeležbo, ker to ni točno to, kar bi si želel, tudi ne boš ničesar dobil. Najboljše moraš dati od sebe tudi v najbolj neugodnih situacijah, to je edini pravi boj. Tudi ko sem igrala v predstavah, za katere sem verjela, da se bodo slabo končale, in se mi je zdelo, da je početje navidez zaman, se je sčasoma izkazalo, da se mi je to najbolj obrestovalo, seveda čez nekaj dolgih, dolgih let. Ustvarjalci morajo, kjer koli že so, kar koli že počnejo, dati sebe na najiskrenejši in pošten način. Tukaj ni nobenih kalkulacij.

Z Radkom
Poličem

foto Damjan Švarc
J. Goldman *Lev pozimi*, 2001

»Kakšen par sta Henry in Eleanor, Radko Polič in Milada Kalezić (v didaskalijah lahko preberemo: »Eleanor je resnično krasna ženska z močnim temperamentom, avtoriteto in prezenco,« in v interpretaciji Kalezićeve je res takšna)!«

Petra Vidali, Večer, 7. 6. 2001

Vloga Helene Alvingove v Strahovih je bila prelomna. Takrat se vam je na odru zgodil »čudež«. Kako ste igrali prej in kako potem?

Večina mojih igralskih kolegov ima ozaveščen, tehnični pristop, zelo racionalen. Kar je super; to ne pomeni, da so stvari manj magične. Zelo se zavedajo, kaj se v vsakem prizoru dogaja. Tudi študij na Akademiji je tak. Jaz, zgleda, funkcioniram po principu tolike iracionalnosti ... skoraj čudeža. Pri meni je vse kaotično. Ne vem točno, kaj se dogaja. Osnovne podatke o tem, kaj se dogaja v igri, že vem. Ne vem pa, kaj naredi vlogo za vlogo. Potem pač ponavljam stvari in vadim. Name vpliva vse: soigralci, kostum ... Na koncu se zgodi nekaj, česar nimam pod kontrolo. Včasih je to pač večji čudež, včasih manjši.

Kako ste prišli do svojih najboljših vlog? Ste vedeli, da so napisane za vas? Ste si jih želeli?

Pravijo, da mora igralec imeti srečo, da ga vloga sreča v pravem trenutku. Tako me je recimo *Čarovnica iz Zgornje Davče* srečala v pravem trenutku. Takrat sem bila dejansko prav to in ni mi bilo treba veliko igrati. Za Alvingovo sem imela občutek, da sem premlada in sem se zelo bala igrati mater odraslega sina. Na koncu pa sem nekako le dojela vse odtenke vloge in dobila tudi dobre kritike. Ko sem pri triinštiridesetih dobila *Ukročeno trmoglavko*, sem bila spet skeptična, ampak se je super končalo. Čisto iz sebe od strahu sem bila, ko sem igrala Elviro v *Don Juanu* in sem imela 44, 45 let, Don Juan pa 24. Od groze sem kar drevenela. Lorenciju (režiserju, op. p.) sem rekla, če je nor, ker ne vidi te razlike v letih, ampak je odvrnil, da potrebuje za ta lik mojo energijo. Pri Veliki mami (*Mačka na vroči pločvinasti strehi*, op. p.) se mi je zdelo, da ne bom mogla

Vloga Phyllis
Hogan je
Miladina prva
vloga, odkar je
zaposlena v
SNG Maribor

foto Sandra Pažun
Nicky Silver *Debeluhi v krilcih*, 2002

»Dve igralki in dva igralca ustvarijo in odigrajo vloge odlično. Milada Kalezić (mati) in Tadej Toš (sin) sta spremenljivki. Ona preide od površne, zajedljive logowomen, do -briljantno odigrane - ponotranjeno in hkrati ekspresivno nore ženske-matere-ljubice-izterjevalke ...«

Petra Vidali, Večer, 5. 12. 2002

prenesti in zasesti njenih 100 kil in 63 let, ampak se je tudi to dobro končalo. Dejansko moraš ujeti to notranjo energijo lika. Na predstavi je ponavadi tako, da se zdi gledalcem super, če so igralci idealno zasedeni po zunanjih odgovarjajočih lastnostih. Ampak če predstava traja dve, tri ure in igralec ne ujame bistva lika, se to lahko porazgubi. Če pa obratno, po zunanjih lastnostih nisi idealno zaseden, na začetku sledi deset minut presenečenja, mogoče tudi nelagodja, in vsi se sprašujejo, zakaj nastopaš v vlogi ravno ti. Ampak če ti uspe ujeti ta lik, to nelagodje zbledi in publika ti dejansko sledi.

Začarate na odru? Nekateri vam »očitajo« takšno moč.

Ja, mislim, da tudi zato, ker sem igrala veliko čarovnic, žensk z iracionalnimi silami ...

Je igranje čustveno nevarno, naporno početje? Navsezadnje je igralec neprenehoma prisiljen spremenjati svojo identiteto.

Ja, je. Vleče te v neke temačne, mračne, težke prostore. Če greš do konca, še posebej. Sploh če si tip igralca, ki se vživlja. Na koncu te lahko muči, ni fajn. Igralski poklic ni naraven.

Kaj pomenijo za igro odnosi med soigralci?

Nekatere vloge sem lahko odigrala tako, kot sem jih, samo zato, ker sem imela srečo, da sem imela pravega soigralca. Recimo v *Ukročeni trmoglavki*, kjer Petručo toliko gnjavi svojo Katarino, se človek res vpraša, zakaj mu ona to dovoli. Zakaj bi ženska danes to še dopustila svojemu moškemu? Odgovor je lahko le en sam. V njem je nekaj nedopovedljivo šarmantnega, neka moška erotika, ki se ji ne more upreti. Ker sem igrala s

S Tadejem
Tošem v
Debeluhih v
krilcih

foto Sandra Pažun

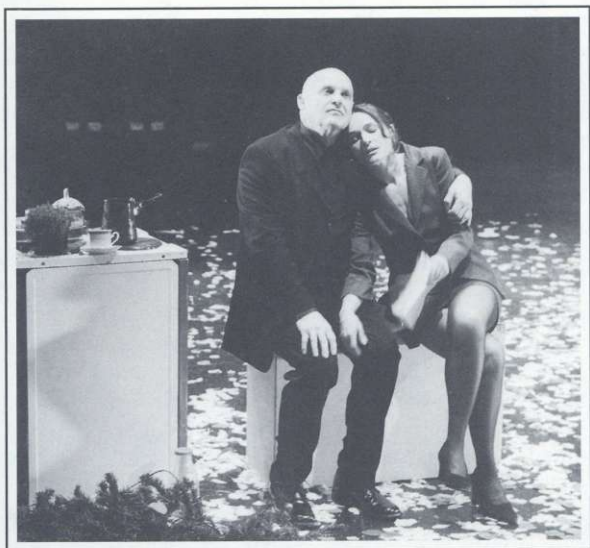
privlačnim igralcem, mi tega ni bilo težko odigrati, če bi mi šel na živce, pa vprašanje ... V Celju sem z Mariom Šelihom igrala tudi v *Kralju Learu*. To je res soigralec, ki ga z lahkoto ljubiš na odru. Imela sem srečo, da sem imela krasne soigralce.

Kakšno vlogo ima danes teater sploh še v javnem življenju? Vpliva na družbeno dogajanje verjetno nima več. Je torej prevzel bolj ali manj le še muzejsko-estetsko funkcijo »hiše lepega«?

Težko vprašanje. Antika in renesansa sta bili prav gotovo zelo plodni obdobji za teater. Predvsem tudi po zaslugi tekstov. Danes teater neke družbeno zelo važne vloge nima več. Mislim, da se je tudi izgubil v svojih iskanjih in dela proti sebi. Po drugi strani pa je to v nekem manjšem, intimnem obsegu duhovna izkušnja; to so srečanja, kjer se neke stvari le povedo. Nekaj, ne le lepega, ampak tudi resničnega. Ustvarjalci govorijo o nekih bolečih stvareh, ki se drugod ne povedo na ta način.

Verjetno je njegovo mesto v širšem smislu povezano tudi s položajem umetnosti danes ...

Ko so slike postale dovolj dekorativne, da so jih meščani začeli kupovati, je prišlo do konca abstraktne umetnosti. Potem umetniki niso videli nobenega smisla več. Slikarstvo je zdaj ukinilo samo sebe in zdaj so to le še inštalacije, ki so že na pol teater. Performansi Marine Abramović so bolj teaterski kot nekatere eksperimentalne teaterske predstave. In ona je večja igralka, kot so profesionalni igralci v teh svojih uprizoritvah. Vse se prepleta in dejansko gre proti temu, da bo umetnost samo sebe ukinila. Ker goji to ekskluzivnost. In to je čisti egoizem, ki ubija. Komunikacija je življenje.

Z Radkom
Poličem v
Lev pozimi

foto Damjan Švarc

Umetnost prekinja komunikacijo, noče je. Govori se, da v teatru publiki ni treba povedati, ker je žival, ki nič ne razume, ampak jo je treba, oprosti izrazu, »pofukat v glavo«. Zakaj? Če v teater pridejo najboljši, senzibilni ljudje, ki jih nekaj zanima, ki bi radi nekaj razumeli. Zakaj je potem treba imeti ta odnos do publike, ki konzumira, in jo kar naprej iritirati? Vse, kar je komunikativno, velja danes za premalo umetniško. Umetnost dejansko ukinja samo sebe. Ampak to je čisto njen problem.

Vendar je očitno takšna umetnost odraz tega časa?

Ja, verjetno. Ta čas pa je zgubljen. Tako kot so rekli v Stari zavezi: »Storil je, da so jim dnevi potekali v prazno.« Ni nujno, da te zadene huronska nesreča, Bog dopusti tudi to. Mislim, da smo zdaj prepuščeni temu. Saj vsi govorimo o tej praznini. Vendar svet ne iztiri, ker je dobro vedno prisotno. Vedno obstaja skrivna hierarhija dobrih ljudi. Dobro je vedno prisotno, ni pa tako glasno kot zlo. Zakaj pa je človek tako fasciniran z zlom, ne vem. Saj veš, kaj govorijo, dobra novica ni dobra novica. Slaba novica je dobra novica.

Kaj pa menite o fenomenu komercialnih gledališč?

Tega se sicer ne udeležujem, ampak nimam nič proti ljudem, ki to počnejo, ker je tudi to teater. Ne zmrdujem se nad njimi. Saj se ve, da so komercialna in da so namenjena čim večjemu številu ljudi, predvsem tistim, ki ne obiskujejo repertoarnih gledališč. To je pač neka vrsta teatra, ki je našla svoj prostor, ki je bil prej prazen, ker repertoarna gledališča ne vstopajo v ta del. Zakaj torej vihati nos? Jaz v principu ne bi igrala v njih, ker mi niso blizu. Ali pa tudi, če bi kdo prišel do mene in bi mi bila vloga všeč, mogoče bi. Četudi je nekaj amen-

foto Sandra Pažun
J. B. P. Molière *Namišljeni bolnik*, 2004

jeno samo zabavi, to ni nujno slabo.

Je pa mogoče zaznati precejšen porast teh v zadnjem času ...

Ja, tega je zdaj več. Ampak dejansko je zaseden prostor, ki je bil včasih prazen, tako da se mi v repertoarnih gledališčih ne moremo pritoževati. Nam ni nihče ničesar vzel. Pri nas stvari stojijo tako, kot so bile. V bistvu ostaja še prazen prostor, ki ga ne zapolnimo. Nima smisla zmrdovati se nad komercialo. Oni nam niso nič odtegnili.

Kaj vam prinaša lik Gertrude? Občutek imam, da bi v njej radi poudarili predvsem atribute ženskosti, materinskosti in slepe zaljubljenosti.

Ona je vse: vdova, sveže poročena z mladim kraljem, ima lepega in pametnega sina, ki ji očita, da se je izneverila svojemu umrlemu možu. Od ostalih mater se razlikuje samo po tem, da je na oblasti, je kraljica in tako ujeta v tej vlogi. Ženska v glavnem ljubi, to velja za vse Shakespearove ženske. Redke so ženske, ki želijo le vladati. Še Goneril reče: »Raje izgubim kraljestvo kot njega.« Edino Lady Macbeth se tukaj razlikuje od njih. Ženska raje ljubi. Redke so ženske, ki raje vladajo, ali pa želijo najprej vladati in šele potem ljubiti. (smeh, op. p.)

Kakšna je ta potreba, da Gertrudo berete s čim manjšo krivdo za umor svojega moža?

Mislim, da ni direktno kriva. Prepričana sem, da ni sodelovala v zaroti. Koliko pa je slutila, kdaj, v katerem trenutku je res vedela ... to je pa skrivnost, tega iz teksta ni mogoče razbrati. Tako zelo se je zaljubila v Klavdija, da enostavno ni videla nekaterih stvari. Ostaja pa vprašanje, ali jih ni želela videti ali pa tega ni bila

S Samom
Strelcem na
vaji za stroj
HAMLET

foto Sandra Pažun

sposobna. V človeku je vedno kaos v takih trenutkih.

In zdaj, ko so se stvari začele postavljati v prostor? Se je občutenje lika, vez z njim še utrdila?

Ne vem, neke stvari se mi dozdevajo, nekaj bi rada, ampak ne vem, kaj se bo zgodilo na koncu. Velikokrat si želim in imam natančno predstavo, kaj bi rada od nekega lika, pa tega ne morem potegniti iz sebe. Ne vem, zakaj ne. To je v bistvu moja največja travma. Prav vidim in vem, kaj bi moralo biti, razumem nek lik, neko sceno in bi rada to naredila, pa ne morem. Na drugi strani pa se včasih zgodi nekaj nenadejanega, kar pre-seneti še mene samo. Nikoli torej ne veš, kaj je v tebi.

Shakespeare vam je zelo ljub. Zadnjič ste na vaji citirali enega izmed njegovih sonetov. Katerega že?

Ne vem. 128.?

Kaj ga je obdržalo 400 let?

Bogastvo njegovih zgodb, problematika, ki je zelo globoka, na vrhunski način obdela vse možne človeške situacije: oblasti, ljubezni, človeškega bivanja ... in je genialen pesnik.

Veliko ste ga igrali ...

Niti ne. Goneril v *Kralju Learu*, Violo v *Kar hočete*, Ofelijo v *Hamletu*, bila sem že dogovorjena za Lady Macbeth, pa je vse padlo v vodo. Pa na Akademiji ... Ja, on je res mojster. Kot pravi Borges: »Nihče ni bil toliko ljudi kakor on.« Če ga že toliko stoletij vsi uprizarjajo, je res veličina, večjega ni.

Obravnavate druge, mogoče novejše, aktualnejše tekste kako drugače ?

Kot Gertruda
z Nenadom
Tokalićem
na vaji za
stroj *HAMLET*

foto Sandra Pažun

Ne. Kot igralka ne. Zdaj smo delali Tennesseeja Williamsa in pred tem Lorco. To so vse zelo globoke stvari in bogati liki. Shakespeare je pač veličina, tudi opus ima izjemen. Teh zgodb je toliko, kot da bi hotel celo življenje stlačiti v svojo literaturo. Ima nek skorajda božanski pristop.

Pokašljevanje, telefoni, polglasni komentarji, žvižg ali pa grobna magnetna tišina ... Čutite publiko, ko ste na odru?

Popolnoma. Totalno. Predstavo čutim kot neke vrste obred, na eni strani smo mi, na drugi oni. In v glavnem čutiš, če ta obred poteka natanko tako, kot mora, torej v nekem dajanju in sprejemanju. To je kot nek nevidni pingpong. Če se reče, da igralec prepriča, mi pravimo, da publika potegne. In v glavnem je vsa publika krasna, saj pridejo največkrat v teater ljudje, ki jih to zanima.

Tudi občutki na premieri, neki ločnici med vajami pred prazno dvorano in sledečimi ponovitvami, so verjetno prav posebni.

300 ljudi se znajde v dvorani in jaz jih moram obvladati! To vsekakor ni isto, kot vaditi pred prazno dvorano. Je nekaj popolnoma novega. Ker sem v glavnem igrala v tragedijah in sem rabila tišino, me je na premierah vedno potrla in sem imela za slabo znamenje, če je na primer začel kdo kašljati. Bila sem čisto potrta in šele čez leta sem se lahko dvignila nad to. Podobno je na primer, če igraš v komediji in se ti nihče ne smeji, tvojemu kolegu pa sledijo salve smeha. To je grozna dekoncentracija. Ne zato, ker mu ne bi privoščil, ampak ker ti ni jasno, zakaj. Po toliko letih igranja v tako različnih produkcijah sem se zverzirala na dobesedno vse mogoče razmere. (smeh, op. p.)

»V tej predstavi je moj najljubši prizor v celi igralski kari- eri, ko Šen Te na gugalnici govori, da je zaljubljena.«

foto Simon Stojko Falk
B. Brecht *Dobri človek iz Sečuana*, 2004

Kaj naredi režiserja za popolnega?

(daljši smeh, op. p.) Tudi odnos med režiserjem in igralcem je zelo erotičen odnos. Na koncu je tako ali tako vsak odnos erotičen. On je prvi, ki mu skušaš ugajati in mu po pravilih poklica tudi moraš ugajati. Bistveno je, da ve, kaj dela, da je talentiran kot režiser, da ima v sebi to ustvarjalno moč; zelo lepo pa je tudi, da ima neko senzibilnost zate, ko te vodi skozi. To je vrhunska kombinacija. Avtoriteta v kombinaciji z velikodušnim občutkom, ne z avtoritarnim.

Kaj pa kritiki in njihove kritike?

Zdaj je zame seveda že drugače kot na začetku. Kritike je težko sprejeti, ker si ranljiv in hočeš ugajati. Če ne ugaja, kar pokažeš, ni ravno lahko. Racionalno gledano, te ljudi zelo cenim in vem, da ima vsak svobodo, da misli, kar hoče. Res pa je, da nosijo neko odgovornost. Vidim, da se je eni zavedajo, drugi pa ne. Vztrajen igralec na koncu tako ali tako obstane. Ampak je ob slabih kritikah težko vzdržati. Jaz sem imela srečo, saj sem bila deležna toliko dobrih kritik ... Nikoli nisem pričakovala, da bo napisano toliko dobrega o meni. Velikokrat pa preberem kritiko, s katero se ne strinjam. Kritik na primer napiše nekaj takega, kar se mi zdi nenavadno, ampak to moraš sprejeti. Tako kot je vloga obsojena na igralca, tako je tudi predstava obsojena na gledalce.

Bi lahko izpostavili kakšno kritiško ime, ki ga še posebej cenite?

Tako kot imajo oni mnenje o nas, tudi mi na nek iracionalen način čutimo neko njihovo energijo. Ampak ravno zato mislim, da bi bilo o tem prenevarno govoriti, ker je to na nek način del moje intimne in sušktivne

S Pio Zemljič
v *Dobrem*
človeku iz
Sečuana

foto Simon Stojko Falk

sфере. Mislim pa, da res nosijo veliko odgovornost. Jaz si ne bi upala biti kritik, ker si v poziciji, da sodiš. Vemo pa, kako težko je soditi. Za vlogo Darinke v Šeligovi *Čarovnici* sem dobila tako močno kritiko nekega navdušenega zagrebškega kritika, da mi je tudi v najbolj krznih trenutkih vračala moč. Shranila sem si jo in jo hodila skrivaj brati takrat, ko mi je bilo najtežje. In sem si rekla, če je ta človek takrat videl v meni to, kar je napisal, potem ne more biti vse zaman.

Kaj menite o delovanju SNG Maribor v času, odkar ste prišli? Kako se počutite v mariborskem ansamblu?

Dobro, zelo dobro, res. Sploh pa sem vesela gostovanj. Edina stvar, ki sem jo zamerila celjskemu vodstvu, je, da niso organizirali gostovanj, kot jih imamo zdaj v Mariboru: v Beograd, Reko, Split ... Vedno je fina izkušnja igrati pred publiko, ki sicer ne razume slovenskega jezika, ampak je kultivirana in jo gostovanja zanimajo. Takrat se vedno zgodi nekaj posebnega. V svoji igri začutiš nek premik, tvoja igra dobi neko kvaliteto, ker želiš gledalcem približati nek lik, veš pa, da to skozi jezik ne gre. Zelo mi je tudi všeč, če pridejo gostovati igralci iz drugih gledališč, čeprav je to v teatru velikokrat odvisno od denarja. Tudi v Celju sem velikokrat igrala z gostujočimi igralci, na primer z Racem, Pavletom Ravnohribom, Ivanom Rupnikom in vem, kako dobro je to vplivalo name. Zdaj sem ponovno sodelovala z Racem in Natašo Matjašec. Ta energija je nekaj fenomenalnega. Tega bi moralo biti več.

In kaj si obetate od vodstva Drame v prihodnosti? Na pragu je zamenjava umetniškega vodje...

Želim si seveda, da bi bilo v redu. Ker je igralec lahko tako dober kot predstava, v kateri igra, in gledališče

foto Simon Stojko Falk

S
Z Vladom
Novakom in
Ksenijo Mišič
v Namišlje-
nem bolniku

tako dobro, kolikor dobrih predstav ima na repertoarju. To je res kolektivno delo. Ljudje si velikokrat mislijo, da bo dovolj, če bodo popolnoma izrabili svoj manevrski prostor. Ampak to ne gre, stvari morajo biti v celoti dobre, šele potem so dobre za vse. Nemogoče je biti dober v povprečni predstavi. Dober igralec je lahko res dober v samo dobri predstavi. Le to se mu lahko obrestuje. Nikdar se ne obrestuje še tako dobra vloga v povprečni predstavi. Tako da se moraš vedno potegovati za to, da bodo vsi igrali dobro in da bo predstava dobra, ker imaš lahko šele takrat tudi sam nekaj od tega. Upam, da bo vodstvo dobro in da bo sprejemalo prave odločitve.

Tudi na filmskem platnu ste se preizkušali. Kakšni vtisi so vam ostali s filma? Se počutite navsezadnje bolj gledališka kot filmska igralka?

Taka kot sem, sem bolj za teater. Tudi ko sem bila otrok, sem začutila željo, da bi bila igralka, ko sem bila v teatru, in ne, ko sem sedela v kinu. Pri teatru se mi je zdelo, da spadam tja. Kino je bilo nekaj, kar se mene ni tikalo.

Film To so gadi je iz vas naredil zvezdo, takoj ko ste stopili z Akademije ...

Takrat sem bila kratek čas res medijsko izpostavljena. Ravno toliko časa, da sem ugotovila, da nisem tak tip človeka. Bilo prijetno, ampak dokaj prazno. Pustilo me je kar hladno in ni spadalo v moj vrednostni sistem. Zdaj, ko gledam nazaj, vidim, da sem bila kar pametno mlado bitje. (smeh, op. p.)

Kako pomembne so nagrade in priznanja?

So, ker ti na nek način raste cena, kar se pozna pri plači in tvojem imidžu. Na drugi strani pa si tako ali

Z Doro Fišter

foto Sandra Pažun
F. G. Lorca *Krvava svatba*, 2005

tako vreden samo toliko, kolikor si zmožen v nekem trenutku na odru prepričati publiko. Takrat ti na čelu ne piše, da imaš nagrado, takrat je pomembno le, kaj lahko tisti trenutek narediš kot igralec. Ampak jih je dobro imeti. Meni so nagrade odprle ogromno vrat v tem smislu, da se mi ni bilo treba prepirati in prepričevati ljudi o tem, kaj zmorem. Nagrade do neke meje govorijo zate.

Ste imeli kdaj igralške idole, ki ste se jim želeli bližati?

Ja, ampak ne v tem smislu, da bi oponašala način njihove igre, ker se to ne da. Prava igra je, ko igraš iz sebe. Če bi se to dalo, bi že; dobrih zgledov je res precej. (smeh, op. p.) Ko sem bila gimnazijka, sem zelo občudovala Mileno Muhičevo, ona se mi je zdela rojena igralka. Enkrat samkrat sem videla Dušo Počkaj in samo strmela nad tem, kako dobra je bila. Slovenske igralko so na enem Borštnikovem srečanju govorile monologe iz svojih predstav. Ona je imela slaven monolog iz predstave *Očka, očka, ubogi očka, mama te je zaprla v omaro*. Kasneje, ko sem bila že sama igralka, so me fascinirali igralci, kot je npr. Ljuba Tadić. Enostavno se ni trudil, da bi ugajal, to mi je bilo fascinantno. Tako zelo je bil prepričan vase in neko svoje poslanstvo, da mu izven tega ni bilo treba narediti ničesar več. In kot študentka sem enkrat gledala Mileno Zupančič v eni predstavi, kjer je povedala zelo kratek monolog, ampak jaz sem si mislila: Moj Bog, ali je sploh možno tako dobro igrati? Takrat sem izgubila vse upanje, da bi lahko bila enkrat tako dobra. Ampak danes, ko sem sama v sebi pomirjena in gledam mlade igralce, mi je vseč, ko že v zmedi nekega neizkušenega igranja takoj začutiš, da bo nekdo pravi, ker nosi v sebi nekaj - »tisto«. Mladost ima res

Z Mašo
Židanik
Bjelobrk,
Tadejem
Tošem in
Natašo
Matjašec

foto Sandra Požun
T. Williams *Mačka na vroči pločevinasti strehi*, 2006

nek neverjeten šarm v tej brezpametni strasti, ki je lahko odrsko izredno šarmantna in se kasneje nadomesti z nekim suverenim izkušenim igranjem. Ko igraš z izkušenim igralcem, čutiš, da se ta v glavnem nauči tekst in enostavno lahkotno in suvereno igra vso zgodovino svojih vlog, ko igraš z mladim igralcem, pa čutiš neko neverjetno svežino, ki te oplaja na nek res poseben, lep način.

Kako je močna religiozna izkušnja vplivala na vaše delo?

Seveda je zelo vplivala. V glavnem tako, da zdaj vem, da je vse samo igra. Vem, kaj je res in kaj ni. Zdaj lahko igram z večjo lahkoto. Vloga me več ne obremenjuje. Točno vem, kje je meja. Nekateri stvari so me prej uničevale. Ni mi bilo čisto jasno, kje je moje pravo življenje in kje je samo oder. Igralci večkrat pademo v ekstremne situacije, ko nas liki začnejo zasledovati v privatnem življenju. Zdaj se mi to ne dogaja več.

Kaj pa Črna gora in zadnje politično dogajanje? Zgodba tragično razpadle Jugoslavije je s smrtjo Miloševića spet prišla na površje.

Politika se mi zdi smešna, sploh me ne zanima. Ta človeški napuh in želja nekaterih po manipulaciji sta tako smešna.

Kaj čutite v dvojnosti črnogorskih korenin in slovenskega prostora?

Blazno bogastvo. Človek niti sam ne ve, kaj je v njem. To so geni vseh mojih prednikov, ki so trdni, vzdržljivi. Včasih jih res občudujem, da so lahko vzdržali to težko življenje. Jaz sem imela srečo, da sem se mu lahko izognila, ker je bil moj oče oficir.

foto Sandra Pažun

»Gledališče in moje privatno življenje sta se vedno prepletala; mislim, da preveč. Sebe sem do te mere dajala likom, ki sem jih igrala, da so me kmalu začeli zasledovati v privatnem življenju, kot da ne bi hoteli ostati na odru. Moje življenje je nekajkrat obvladovala neka sila, ki je nisem mogla nadzorovati in je pretila, da lahko postane zelo nevarna, če hoče.«

Bi se kdaj vrnili?

Ne vem ... Lahko bi tudi se. Človek nikoli ne ve.

Včasih ste igrali Ofelijo, zdaj Gertrudo. Kako se počuti igralka v zrelih letih v teatru? Prikrajšano?

Ne. To gre po čisto naravni poti. Bilo bi nenaravno, če bi si želela s temi izkušnjami v življenju igrati nekaj drugega. Nimam te želje. Res je, da igraš na tej točki v glavnem samo matere, ampak saj sem tudi sama mati. Bilo bi čudno, če bi kot igralka hotela igrati tako intenzivno in toliko kot prej. Jaz sem v bistvu ena srečna, zadovoljena igralka. (skrivnosten nasmešek, op. p.)

Nikoli ne bi počeli nič drugega?

Kaj pa vem ... (naveličano in v smehu, op. p.) Zdaj bi imela svoj vrt, cvetje, sadila bi krompir in paradižnik. To bi delala.

Kaj ponavadi počne Milada v nedeljo popoldne?

Strašno rada hodim, grem skozi gozd. Po Pohorju je toliko krasnih sprehodov. Nič ni lepšega kot posedanje in neobvezno klepetanje s prijatelji. In pa zaupnost skupnih obedov ... to je vedno lep obred.

Tudi kuhate radi. Je res, da delate jabolčni zavitek na tleh?

Kaj? (presenečeno, op. p.) Ne, to je bilo mogoče kdaj davno, ne spomnim se. Zdaj sem čisto običajna kuharica.

*Spraševala, povzela in zapisala Mojca Kirbiš
Maribor, februar-april 2006*

S hčerko
Ivano

foto Sandra Pažun

Miladina
mama in
oče, od zadaj
ikona svete
Petke, zašči-
tnice njihove
rodbine

foto Sandra Požun

Samostan
Ostrog v Črni
gori, kjer je
bila Milada
krščena; v
bližini je tudi
njena rojstna
vas

foto Tanja Radšel

foto Sandra Požun

»Vedno so mi pravili, naj ne govorim toliko o Bogu in naj ta odnos z njim ostane moja privatna stvar, vendar bi bila v tem primeru to velika laž. Vsa moja resnica je v njem. On ni nekdo, ki me čaka v cerkvi ali doma pred ikonami, da poklepetava, sicer pa hodim sama in svobodna po svetu. Vseobsegajoč in vsepričujoč je. Vse je od njega in vse je zanj. Njegova last sem.«

Na Piramidi
pred kapelo,
ki je posveče-
na Materi
Božji, zaščit-
nici mesta
Maribor

foto Sandra Pažun

Z Macem,
ki je star že
15 let

foto Sandra Požun

Z Ivano
doma

foto Sandra Požun

Milada Kalezić

Vloge v gledališču

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

1976/77

A. Miller: *Salemske čaravnice* (BETTY PARIS)

Zgodba o tovarišu Titu

B. Brecht: *Gospodar Puntila in njegov hlapec Matti*
(KRAVJA DEKLA)

D. Kovačević: *Maratonci tečjo častni krog* (NARICALKA)

1977/78

R. Šeligo: *Čarovnica iz Zgornje Davče* (DARINKA)

T. Partljič: *Oskubite jastreba* (ANKA)

F. Šehovic: *Kurbe* (ERŽIKA)

1978/79

J. Žmavc: *Pindarova oda* (LIZA)

M. Novkovič: *Kamen za pod glavo* (JELKA BOGOVIC)

1979/80

I. Cankar: *Lepa Vida* (SVAT)

Play Linhart (MISS JENNY LOVE)

1980/81

W. Shakespeare: *Hamlet* (OFELIJA)

1981/82

W. Kesselman: *Sestri* (LEA)
M. Kundera: *Jakob in njegov gospodar* (AGATA)
H. Ibsen: *Gospa z morja* (BOLETIA)
J. B. P. Molière: *Žlahtni meščan* (NIKOLAJA)
M. Kleč: *Polka* (RDEČA KAPICA)

1982/83

A. Schnitzler: *Rajanje* (IGRALKA)
P. Schaffer: *Amadeus* (KATHERINA CAVALIERI)
G. Stefanovski: *Let na mestu* (RAJNA)
M. Dekleva: *Magnetni deček* (LJUBICA)

1983/84

P. T. Afer: *Evnuh* (TAIS)
V. Hugo: *Ruy Blas* (CASILDA)
D. Poniž: *Škof Tomaž Hren* (PRVA IGRALKA)

1984/85

A. P. Čehov: *Striček Vanja* (SOFJA ALEKSANDROVNA)
M. Jesih: *Pravopisna komisija* (GRILČEVA)
W. Wycherley: *Podželjanka* (LADY CEPETIN)

1985/86

E. Vos: *Plešočiči osliček* (AZALEJA)
G. Feydeau: *Bolha v ušesu* (LUCIENNE HOMENIDES DE HISTANGUA)
F. Lainšček: *Samorastneži* (DRUGA BLODNICA)
J. Hristić: *Savonarola in njegovi prijatelji* (ISOTA)

1986/87

W. Shakespeare: *Kar hočete* (VIOLA)
M. Mikeln: *Večerja v vili P.* (MLADINA)
V. Möderndorfer: *Prilika o doktorju Josephu Mengeleju*

(SARA)

1987/88

H. Pinter: *Stari časi* (ANNA)

T. Williams: *Steklena menažerija* (LAURA WINGFIELD)

T. Peršak: *Peter in Pavel* (MELANIJA REICHMANN - KRALJ)

J. B. P. Molière: *Zgrabite Sganarela. Zdravnik po sili & Sganarel ali namišljeni rogonosec & Gospod plemeniti prasetnik* (MARTINA, SELIJA, LUCETA)

1988/89

B. Brecht: *Opera za tri groše* (BEZNIŠKA JENNY)

F. G. Lorca: *Krvava svatba* (LEONARDOVA ŽENA)

D. Zajc: *Medeja* (MEDEJA)

1989/90

D. Mamet: *Edmond* (GLENNA)

1990/91

I. Cankar: *Hlapci* (GENI)

A. Galin: *Zvezde na jutranjem nebu* (LORA)

J. Švarc, B. Veras: *Zmaj* (MAŠENKA)

1991/92

S. Townsend: *Skrivni dnevnik Jadrana Krta* (GOSPA LUKAS, DORINA KRIVEC)

R. Vitrac: *Victor ali Otroci na oblasti* (LILI)

1992/93

F. Schiller: *Razbojniki* (AMALIJA)

A. Novačan: *Herman Celjski* (BARBARA)

P. Corneille: *Odrska utvara* (LIZA)

1993/94

H. Barker: *Nepredvidljive posledice* (TRETJA ŽENSKA)

H. Ibsen: *Strahovi* (HELENE ALVINGOVA)

1994/95

A. Wendt: *Tičev Jaka* (KRALJICA, PTIČJI GLAS)

O. Župančič: *Veronika Deseniška* (JELISAVA FRANKOPANKA)

S. Mrožek: *Na odprtem morju* (VELIKA BRODOLOMKA)

1995/96

E. Labiche: *Florentinski slamnik* (BARONICA DE CHAMPIGNY)

J. Anouilh: *Skušnja ali Kaznovana Ljubezen* (GROFICA)

M. Držić: *Dundo Maroje* (LAURA)

1996/97

H. Müller: *Eksplोजija spomina* (MARKIZA MERTEUIL, VIKONT VALMONT)

W. Shakespeare: *Ukročena trmoglavka* (KATARINA)

1997/98

G. B. Shaw: *Pigmalion* (GOSPA HIGGINSOVA)

M. Zupančič: *Nemir* (NATAŠA LEMSKI)

1998/99

P. Weiss: *Zasledovanje in usmrnitev Jean-Paula Marata* (CHARLOTTE CORDAY)

1999/2000

J. B. P. Molière: *Don Juan ali Kamnita gostija* (ELVIRA)

D. Potočnjak: *Alisa, Alica* (MAGDA)

2000/2001

W. Shakespeare: *Kralj Lear* (GONERIL)

N. V. Gogolj: *Revizor* (FEVRONJA PETROVNA
POŠLJOPKINA)

J. Goldman: *Lev pozimi* (ELEONOR)

2001/2002

V. Möderndorfer: *Podnajemnik* (APOLONIJA NOVAK)

F. Ebb - B. Fosse - J. Kander: *Chicago. Glasbeni vodvil.*
(ANNIE)

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE MARIBOR

1997/98

A. Miller: *Lov na čaravnice* (ELIZABETH PROCTOR)

2002/2003

N. Silver: *Debeluhi v krilcih* (PHYLLIS HOGAN)

T. Viher - Rokgre: *Štefka Milan* (DUBRAVKA)

2003/2004

J. Fosse: *Jesenski sen* (GRY)

B. Brecht: *Dobri človek iz Sečuana* (ŠEN TE)

2004/2005

J. B. P. Molière: *Namišljeni bolnik* (BELINA)

F. G. Lorca: *Krvava svatba* (MATI)

2005/2006

T. Williams: *Mačka na vroči pločevinasti strehi* (VELIKA MAMI)

H. Müller/W. Shakespeare: *stroj HAMLET* (GERTRUDA)

PRODUKCIJA NARODNEGA DOMA MARIBOR

1998/99

M. Koležnik - G. Fon: *Špuk - Pogum*

VLOGE V FILMIH:

1975 *Zimsko veselje*; r. F. Rudolf (kratki igrani film)

1977 *To so gadi*; r. J. Bevc (MERI)

1980 *Prestop*; r. M. Milčinski (MIKA)

1983 *Trije prispevki k slovenski blaznosti*; r. Ž. Lužnik, B. Jurjaševič, M. Milavec (LENA)

1989 *Veter v mreži*; r. F. R. Dorin

2002 *Varuh meje*; r. M. Weiss

2003 *Pesnikov portret z dvojnikom*; r. F. Slak (KATRA)

TV-FILMI

1995 *radio.doc*; r. M. Zupanič (IVANOVA MAMA)

TV-NADALJEVANKE

1988 *Bronasti vijak*; r. J. Seguens

NAGRADE

Študentska Prešernova nagrada, 1978

Zlati lovorjev venec za vlogo Darinke v Šeligovi *Čarovnici iz Zgornje Davče*, Sarajevo, 1978

Nagrada za mlado igralko za vlogo Darinke v Šeligovi *Čarovnici iz Zgornje Davče*, Novi Sad, 1978

Nagrada za mlado igralko na Borštnikovem srečanju za vlogo Darinke v Šeligovi *Čarovnici iz Zgornje Davče*, 1978

Nagrada Združenja dramskih umetnikov Slovenije, 1978

Borštnikova nagrada za vlogo Lee v Kesselmanovih *Sestrah*, 1982

Nagrada mesta Celje, 1984

Nagrada Združenja dramskih umetnikov za vlogo Helene Alvingove v Ibsenovih *Strahovih* in Velike brodolomke v Mrožkovi *Na odprtem morju*, 1995

Nagrada Prešernovega sklada za vlogo baronice de Champigny v Labichevem *Florentinskem slamniku*, markize Merteuil in vikonta Valmonta v Müllerjevi *Eksploziji spomina* in Katarine v Shakespearovi *Ukročeni trmoglavki*, 1998

Borštnikova nagrada za vlogo Elizabeth Proctor v Millerjevem *Lovu na čaravnice*, 1998

Nagrada Veljko Maričić za glavno žensko vlogo Phyllis Hogan v Silverjevih *Debeluhih v krilcih*, Reka, 2004

V DELAVNICO SEM TVOJO ZRL - MILADA KALEZIĆ

Knjižna zbirka Drame SNG Maribor V DELAVNICO SEM TVOJO ZRL

Urednica
Mojca Kirbiš

Fotografije
Zgodovinski arhiv Celje (Božo Berk, Damjan Švarc), arhiv Drame
SNG Maribor (Tone Stojko, Simon Stojko Falk, Boris Farič, Sandra
Požun), osebni arhiv Milade Kalezić (Tanja Radšel), Damjan Švarc,
Sandra Požun

Jezikovni pregled in korekture
Janez Bostič

Za SNG Maribor
Danilo Rošker, direktor

Za Dramo SNG Maribor
Samo M. Strelec, umetniški vodja

Oblikovanje in priprava za tisk
Emil Vučko s. p.

Naklada 300 izvodov
Maribor, maj 2006

Po odločbi 13. točke prvega odstavka 26. člena Zakona o DDV se davek ne obračuna.

